

Zápis 32. zasadnutia Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie (ďalej aj „Rada“)

28. januára 2025, 09:30 -12:30

VAIA

32. zasadnutie Rady sa konalo prezenčne. Podklady na zasadnutie boli členom zaslané **elektronicky dňa 15.01.2025, a to v nasledovnom rozsahu:**

- Program
- Aktualizovaná súhrnná správa z procesu EDP k stratégii SK RIS3 2021+ s vyhodnotenými pripomienkami z MPK a stanovisko KP

a dňa 27.01.2025 v nasledovnom rozsahu:

- Aktualizovaný program zasadnutia
- Aktualizácia Akčného plánu Národnej stratégie VVal 2025
- Návrh členov Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku

Program

1. Privítanie a otvorenie zasadnutia
2. Aktualizovaná súhrnná správa z procesu EDP k stratégii SK RIS3 2021+
3. Aktualizácia Akčného plánu Národnej stratégie VVal 2025
4. Návrh členov Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku
5. Rôzne
6. Záver

Priebeh 32. zasadnutia Rady

Zmena v predsedaní 32. zasadnutia RVVTI

- Štátna tajomníčka ÚPPV pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku, Alena Sabelová ospravedlnila neúčast predsedu RVVTI na zasadnutí vzhľadom na jeho neočakávané a neodkladné pracovné povinnosti.
- Z tohto dôvodu požiadala o odsúhlasenie zmeny vo veci vedenia zasadnutia.

Štátna tajomníčka zahájila hlasovanie.

Spôsob hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Rady

Záver:

Štátna tajomníčka bola členmi Rady ako zástupkyňa na vedenie 32. zasadnutia RVVTI jednoduchou väčšinou schválená.

T. Gregor navrhol úpravu štatútu RVVTI tak, aby zasadnutie mohla viesť aj osoba poverená predsedom alebo podpredsedom. Tento návrh bol jednoduchou väčšinou schválený. VAIA zmenu štatútu zapracuje.

Overenie uznášaniaschopnosti Rady

Rada je uznášaniaschopná, ak je prítomná nadpolovičná väčšina (8) všetkých jej členov (15) a zároveň nadpolovičná väčšina (6) nominovaných členov Rady.

Zastupujúca predsedníčka Rady konštatovala, že na zasadnutí Rady je prítomných 11 členov, z toho 9 nominovaných členov Rady. Konštatovala teda, že Rada vlády SR pre vedu, techniku a inovácie je uznášaniaschopná. Zároveň členov upozornila na nahrávanie celého zasadnutia za účelom zhotovenia zápisnice a oboznámenia neprítomných s obsahom a priebehom zasadnutia.

Schvaľovanie programu 32. zasadnutia

- Program zaslaný dňa 15.01.2025 členom
- Dňa 27.01.2025 bol členom zaslaný aktualizovaný program zasadnutia a boli doplnené 2 body - aktualizácia Akčného plánu Národnej stratégie VVal pre rok 2025 a návrh členov Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku

Zastupujúca predsedníčka Rady vyzvala na predloženie ďalších návrhov a následne zahájila hlasovanie o upravenom návrhu programu.

Spôsob hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Rady

Záver:

Zastupujúca predsedníčka Rady konštatovala, že Program 32. zasadnutia Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie bol jednoduchou väčšinou schválený bez pripomienok.

Schvaľovanie overovateľa zápisnice - návrh na overovateľa zápisnice bola p. Miroslava Rabajdová.

Zastupujúca predsedníčka Rady zahájila hlasovanie.

Spôsob hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Rady

Záver:

Zastupujúca predsedníčka Rady konštatovala, že p. Rabajdová bola ako overovateľka zápisnice z 32. zasadnutia Rady vlády pre vedu, techniku a inovácie jednoduchou väčšinou schválená.

Bod 2 – Aktualizovaná súhrnná správa z procesu EDP k stratégii SK RIS3 2021+

Zastupujúca predsedníčka Rady otvorila druhý bod a odovzdala slovo poverenému riaditeľovi odboru priorít Výskumnej a inovačnej autority Ronaldovi Blaškovi.

R. Blaško informoval o aktuálnom stave Aktualizovanej súhrnnej správy z procesu EDP k stratégii SK RIS3 2021+ po medzirezortnom pripomienkovom konaní (MPK). Z celkových 55 pripomienok bolo 14 označených za zásadné, ktoré však nevyžadovali rozporové konanie.

J. Michal podrobne vyhodnotil pripomienky. Uviedol, že úpravy sa týkali zosúladenia so zákonom o kompetenciách, terminologických zmien, doplnenia európskych partnerstiev v doménach a prepojenia textu k nariadeniu STEP. Vyjadril stanovisko Koordinačnej platformy, kde bol dosiahnutý konsenzus k vyhodnoteniu MPK s výnimkou jedného nesúhlasného stanoviska od MIRRI SR, ktoré bolo následne vydiskutované s dotknutým rezortom a vypustené.

Zastupujúca predsedníčka Rady otvorila diskusiu k bodu 2 programu.

L. Šimko otvoril otázku podmienenosti všetkých zdrojov financovania výskumu, vývoja a inovácií (VVal) v súlade s RIS3. Navrhol úpravu textácie na “tematickú koncentráciu zdrojov”, aby nedochádzalo k ich disperzii a zároveň limitácií VVal v oblastiach nepokrytých RIS3. Zdôraznil, že dynamika VVal si vyžaduje flexibilný prístup.

P. Šajgalík podporil návrh L. Šimka a upozornil na rozdiel medzi štátnou vednou politikou, ktorá je širšia a RIS3, ktorá je zameraná na aplikovaný výskum a inovácie. Podporil aj potrebu zachovania podpory základného výskumu.

J. Michal informoval, že zámer podmienenosti zdrojov bol predmetom diskusií pracovných skupín RIS3. Poukázal na to, že súčasná koncentrácia zdrojov na Slovensku je rozptýlená. Dodal, že sa diskutovalo aj o možnostiach identifikácie ďalších zdrojov, pričom sa zdôraznila potreba ich presného vymedzenia. Upozornil, že obmedzenia by sa mali týkať iba grantového financovania a finančných nástrojov, pričom inštitucionalizované zdroje (ako napríklad vysoké školy, VEGA a KEGA) nie sú v tomto kontexte zahrnuté.

A. Sabelová zdôraznila, že RIS3 je obligatórna pre VVal financované z EŠIF, pričom zdroje sú rozptýlené. Navrhla vyššiu koncentráciu zdrojov, pričom RIS3 by nemala byť binárne záväzná, ale

mala by umožniť flexibilitu pri implementácii. Upozornila na otázku, čo by mohlo byť financované mimo RIS3 bez ohrozenia jej cieľov.

L. Šimko vyjadril názor, že sociálne inovácie nie sú zahrnuté v RIS3, pričom J. Michal potvrdil, že sú jej súčasťou.

L. Šimko zdôraznil, že uznesenie týkajúce sa RIS3 je záväzné a štátne orgány sú povinné postupovať podľa platných zákonov a nariadení. Upozornil, že dynamika výskumu, vývoja a inovácií (VaV) si vyžaduje rýchlu reakciu, a preto je potrebné zamedziť zbytočnému obmedzovaniu tematických výziev v kontexte RIS3. Dodal, že podmienenosť financovania RIS3 musí byť jednoznačne definovaná, pričom nesmie ísť o striktné „1.0“ pravidlo bez flexibility.

P. Šajgalík upozornil, že RIS3 a štátna vedná politika sú dve odlišné veci. Štátna vedná politika má širší záber, zatiaľ čo RIS3 je zameraná na konkrétne priority. Poukázal na to, že APVV vydáva všeobecné výzvy, ktoré nie sú striktné viazané na špecifické témy RIS3, čo umožňuje väčšiu flexibilitu vo financovaní.

L. Šimko doplnil, že RIS3 je primárne navrhnutá na podporu aplikovaného výskumu a inovácií. Zdôraznil, že jej rámec musí byť využitý na efektívne smerovanie zdrojov, pričom je potrebné zachovať dostatočný priestor na dynamické a inovatívne prístupy.

Š. Rosina vyjadril podporu sociálnym inováciám, ktoré považuje za potrebné na obnovu sociálneho dialógu a návratu k hodnotám.

M. Gregor uviedol, že nemá ďalšie pripomienky. Zdôraznil, že sociálne inovácie by nemali byť vnímané ako samostatná kapitola, ale mali by byť prepojené s témami RIS3. Vyjadril súhlas s návrhom L. Šimka na podporu sociálnych inovácií v tomto kontexte.

A. Németh doplnil, že RIS3 je navrhnutá pre dosiahnutie politického cieľa 1, pričom sociálne inovácie sú zahrnuté v PO 1. Uviedol, že v PO 1 sa sústreďuje na výskum a vývoj. Dodal, že sú už dostupné výzvy na podporu sociálnych inovácií, avšak ich presné definovanie je náročné. Ďalej vysvetlil, že PSK (Pracovná skupina koordinácie) PC4, v rámci Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, zahŕňa sociálne inovácie a na ich podpore spolupracujú ďalšie dve ministerstvá. Zdôraznil, že Ministerstvo školstva nie je proti podmienenosti zdrojov v súlade s RIS3.

M. Gregor a A. Németh doplnili, že sociálne inovácie nemusia byť samostatnou doménou, ale mali by byť prepojené s prioritami RIS3.

Zastupujúca predsedníčka uviedla, že proces schvaľovania RIS3 nesmie ísť na vládu s rozpočtom. Zdôraznila potrebu jasnej tematickej koncentrácie, pričom financie mimo RIS3 by mali byť striktné regulované.

R. Blaško a L. Šimko diskutovali o pojme tematickej koncentrácie. L. Šimko navrhol, aby väčšina zdrojov bola sústredená na RIS3, pričom by zostal priestor na podporu iných iniciatív v súlade s aktuálnymi trendmi.

M. Rabajdová žiadala, aby sociálne inovácie boli zahrnuté ako horizontálna priorita, bez nutnosti vzniku osobitnej domény.

L. Šimko a A. Sabelová dodali, že nejde o novú doménu, ale podporu sociálnych inovácií.

A. Sabelová sa informovala, kedy bude možné vyhodnotiť úspešnosť RIS3, na čo J. Michal odpovedal, že to závisí od vyhlásených výziev, pričom predpokladá, že prvé hodnotenie môže byť uskutočnené ešte tento rok.

L. Šimko upozornil, že výzvy Ministerstva školstva boli v súlade s RIS3 platnou do roku 2021.

S. Hodosy zdôraznil potrebu univerzálnych a flexibilných výziev, ktoré by neboli nadmerne regulované alebo limitované.

Š. Rosina navrhol vykonanie dopadových štúdií, napríklad v oblasti ESG (Environment, Social, Governance), ktoré by analyzovali vplyv na priemysel a ekonomiku.

P. Šajgalík poukázal na vplyv regulácií na produktivitu práce a vyzdvihol význam flexibility pri ich nastavovaní.

J. Miškov vyjadril obavy, že proces aktualizácie RIS3 by sa mohol vracieť na začiatok. Upozornil na riziko, že úpravy formulácií by mohli slúžiť ako „backdoor“ na zúženie investícií do výskumu, vývoja a inovácií (VaV).

L. Šimko reagoval, že obsah EDP 2024 (Entrepreneurial Discovery Process) nebol zásadne zúžený, pričom sa aktívne zabránilo dopĺňaniu nezmyselných tém. Zároveň zdôraznil, že štátna správa nie je zodpovedná za to, aby otvárala priestor pre iniciatívy, ktoré nie sú v súlade s RIS3.

J. Michal uviedol, že zámer Pracovnej skupiny koordinácie (PSK) PC1 bol jasný, pričom ako príklad uviedol mechanizmus MIP.

L. Šimko označil MIP za „vyhodené zdroje“ a kritizoval prácu Výskumnej a inovačnej autority (VAIA) pri schvaľovaní zdrojov.

A. Sabelová dodala, že všeobecný konsenzus sa prikláňa k pripomienke o sociálnych inováciách.

L. Šimko navrhol úpravu návrhu uznesenia vlády Slovenskej republiky tak, aby sa podmienenosť nahradila termínom tematická koncentrácia.

Zastupujúca predsedníčka Rady zahájila hlasovanie o návrhu Aktualizovanej súhrnnej správy z procesu EDP k stratégii SK RIS3 2021+ spolu s nasledovnou úpravou uznesenia vlády Slovenskej republiky:

*„zabezpečiť podmienenosť **tematických koncentrácií** grantových finančných zdrojov (vrátane finančných nástrojov) na podporu výskumu, vývoja a inovácií v súlade s prioritnými oblasťami domén SK RIS3 2021+ na základe obsahu aktualizovanej Súhrnnej správy z procesu EDP k SK RIS3 2021+ na obdobie 2025-2027 (podmienenosť súladu pre zdroje zo štátneho rozpočtu, Plánu obnovy a odolnosti, Programu Slovensko 2021-2027 a prípadné ďalšie finančné zdroje).“*

Spôsob hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Rady

Záver:

Zastupujúca predsedníčka Rady konštatovala, že návrh Aktualizovanej správy z procesu EDP k stratégii SK RIS3 2021+ bol schválený s pripomienkou úpravy uznesenia vlády Slovenskej republiky.

Bod 3 - Aktualizácia akčného plánu Národnej stratégie VVal 2025

Zastupujúca predsedníčka Rady otvorila tretí bod a upozornila, že Akčný plán Národnej stratégie VVal 2025 obsahuje príliš veľa bodov a že je potrebné sústrediť sa na menej aktivít s jasnými prioritami. Poukázala na to, že 91 opatrení predstavuje príliš veľký záber a navrhla zamerať sa na dve priority pre rok 2025, a to priemyselný výskum (s nedostatkom 1 miliardy EUR na výskum) a transfer technológií, pričom zdôraznila dôležitosť „misie zdravia“.

Riaditeľ odboru výskumných a inovačných politík vo Výskumnej a inovačnej autorite, M. Habrman informoval o aktuálnom stave Akčného plánu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií. Z celkových 91 opatrení bolo splnených 21, pričom 28 opatrení je plánovaných na splnenie do júna 2024. V roku 2025 sa plánuje dokončiť 38 opatrení.

M. Habrman predstavil navrhované intervencie - zúženie počtu opatrení (14 opatrení), zlúčenie podobných opatrení, presun (personálnych) zdrojov k opatreniam a obsahové prepracovanie opatrení. Následne zdôraznil, že revízia nemá mať vplyv na štátny rozpočet.

Zastupujúca predsedníčka Rady otvorila diskusiu k bodu 3 programu.

M. Porvažník otvoril otázku týkajúcu sa opatrení 1.3.5.1 a 1.3.5.3, pričom poukázal na takmer úplnú absenciu rizikového kapitálu na Slovensku v porovnaní s Českom a Maďarskom. Zdôraznil, že inovačnému ekosystému sa darí len vtedy, ak je prítomný rizikový kapitál, a upozornil na škodlivosť zrušenia opatrenia podporujúceho tento kapitál. Dodal, že Slovensko je znevýhodnené, keďže penzijné fondy nemôžu investovať do slovenských firiem, čo by mohlo podporiť domáci inovačný ekosystém.

A. Sabelová súhlasila s dôležitosťou rizikového kapitálu, avšak poznamenala, že táto téma je na Slovensku veľmi zložitá a v aktuálnych podmienkach ťažko riešiteľná. Zároveň uviedla, že v roku 2025 je realistické zamerať sa len na vykonateľné opatrenia, pričom vláda diskutuje o využití penzijných fondov na výstavbu diaľnic.

Š. Rosina zdôraznil nedostatok rizikového kapitálu na Slovensku a potrebu jeho ochrany, pričom spomenul tlak Ministerstva financií na zrušenie tohto opatrenia.

M. Habrman vysvetlil, že opatrenia týkajúce sa reformy zdanenia príjmov z kapitálu slovenských firiem boli zrušené v rámci konsolidačného balíka. Rovnako úloha Ministerstva práce týkajúca sa úpravy zákona o investovaní penzijných fondov bola zrušená.

R. Majerský uviedol, že opatrenie týkajúce sa rizikového kapitálu má náklad približne 15 miliónov EUR a mohlo by byť prehodnotené pri úprave konsolidačného balíka.

M. Porvažník upozornil na straty spojené s „brain drain“, pričom uviedol, že každý odídený talent znamená náklad vo výške 2,8 milióna EUR. Tento problém predstavuje vyššiu stratu, ako by bol náklad na implementáciu opatrenia o rizikovom kapitáli.

A. Sabelová na záver odporučila prehodnotiť zrušenie opatrení, namiesto toho ich prepracovať a preformulovať tak, aby boli realisticky uskutočniteľné.

Zastupujúca predsedníčka Rady zahájila hlasovanie o aktualizácii Národnej stratégie VVaI 2025

Spôsob hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Rady

Záver:

Zastupujúca predsedníčka Rady konštatovala, že návrh aktualizácie Národnej stratégie VVaI 2025 bol schválený bez pripomienok.

Bod 4 - Návrh členov Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku

Zastupujúca predsedníčka Rady otvorila štvrtý bod a odovzdala slovo riaditeľovi odboru výskumných a inovačných politik vo Výskumnej a inovačnej autorite, Michalovi Habrmanovi.

M. Habrman informoval o schválení Národného etického kódexu, na základe ktorého je potrebné do 31. januára menovať členov Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku. V súvislosti s nomináciami boli oslovení členovia a členky RVVTI a na sociálnych sieťach bola zverejnená výzva na podávanie nominácií. Z celkovo 20 doručených nominácií bolo navrhnutých 9 členov.

M. Habrman ďalej uviedol, že štatút Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku je už predpripravený, avšak jeho finálna podoba bude doformulovaná po menovaní členov komisie.

Zastupujúca predsedníčka Rady otvorila diskusiu k bodu 4 programu.

Zastupujúca predsedníčka Rady zahájila hlasovanie o návrhu členov Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku

Spôsob hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov Rady

Záver:

Zastupujúca predsedníčka Rady konštatovala, že návrh členov Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku bol schválený bez pripomienok.

Bod 5 – Rôzne

Zastupujúca predsedníčka Rady otvorila bod rôzne a vyzvala prítomných na prednesenie príspevkov a návrhov.

A. Sabelová informovala o stave prípravy Zákona o podpore vedy, výskumu a inovácií. Uviedla, že sa plánuje začiatok predbežného pripomienkového konania vo februári 2025, následné medzirezortné pripomienkové konanie (MPK), rokovania na Hospodárskej a sociálnej rade a v legislatívnej rade vlády. Dodala, že zákon bude predložený vláde do apríla 2025, pričom jeho platnosť sa predpokladá od 1. júla 2025, ale účinnosť bude až od 1. januára 2026. Tento časový posun bol rozhodnutý ÚPPV, aby sa neznížila kvalita legislatívy.

M. Garbiar otvoril tému týkajúcu sa exportu pokročilých čipov. Vysvetlil, že USA plánujú zaviesť obmedzenia na export čipov, čo môže mať výrazný vplyv na Slovensko, ktoré patrí do kategórie 2. Táto kategorizácia si vyžaduje zložitý proces licencií a získavania čipov, čo môže obmedziť potenciál Slovenska v oblasti výskumu, vývoja a inovácií. Garbiar zdôraznil, že Ministerstvo hospodárstva pracuje na dopadovej štúdii, avšak kvantifikácia dopadov je vzhľadom na komplexnosť problému náročná.

Š. Rosina upozornil na nedostatočnú komunikáciu záujmov Slovenska na úrovni EÚ. Podporil návrh profesionálneho prístupu RWVTI s cieľom vyvolať rokovania vlády o tejto problematike. Zdôraznil potrebu zvýšenia financovania pre aplikovaný výskum a ochranu priemyselného vlastníctva.

J. Hrinko uviedol, že MŠVaM SR navyšuje výzvu zameranú na priemyselný výskum v rámci EŠIF o 10 miliónov EUR na celkovú hodnotu 133 miliónov EUR.

P. Šajgalík zdôraznil, že problém odlivu mozgov (brain drain) je spojený s nedostatkom krytia poznatkov a absenciou transferu technológií inštitúcií. Poukázal na potrebu zvýšenej štátnej podpory a ochrany priemyselného vlastníctva.

M. Kahanec podporil návrh Š. Rosinu na diskusiu vlády o problematike pokročilých čipov. Zároveň upozornil, že Čína významne investuje do prilákania talentov, čo Európu stavia do nevýhody.

S. Hodosy upozornil na potrebu diplomatického prístupu v tejto otázke a zdôraznil pokračujúce rokovania Ministerstva hospodárstva.

L. Šimko vyzval na spoluprácu slovenskej vlády s Európskou komisiou s cieľom zabrániť ďalšiemu rozdeleniu EÚ na dva bloky, ktoré by mohli byť dôsledkom amerických opatrení. Zdôraznil, že túto aktivitu by mal viesť eurokomisár M. Šefčovič.

M. Porvažník označil prístup k čipom za zásadnú otázku pre budúce fungovanie Slovenska. Uviedol, že nedostupnosť čipov môže ohroziť hospodársku budúcnosť krajiny.

R. Blaško sa zaujímal o oficiálnu pozíciu Európskej komisie v tejto veci. Garbiar odpovedal, že diskusie na úrovni EÚ už prebiehajú.

A. Sabelová na záver navrhla, aby sa odporúčanie RVVTI schválilo per rollam a predložilo vláde, pričom zdôraznila potrebu formulácie jasného a diplomatického stanoviska k tejto problematike.

Riaditeľ odboru priorít vo Výskumnej a inovačnej autorite Ronald Blaško predniesol návrh na zmenu štatútu Koordinačnej platformy, aby sa zmenil interval jej zasadnutí z 1 mesiaca na 2 mesiace.

Zastupujúca predsedníčka Rady zahájila hlasovanie.

Spôsob hlasovania: súhlas jednoduchou väčšinou prítomných členov

Záver:

Zastupujúca predsedníčka Rady konštatovala, že návrh na zmenu štatútu Koordinačnej platformy, ktorého zmena spočíva v zmene intervalu zasadnutí KP – miesto 1x mesačne na 1x za 2 mesiace bol jednoduchou väčšinou schválený.

Bod 6 – Záver

Podakovanie prítomným za podnetné návrhy a spoluprácu.